

การจัดทำนวัตกรรมทางสุขภาพ

บทนำ

กลุ่มวิจัยและพัฒนา เป็นกลุ่มงานที่มีความรับผิดชอบพันธกิจด้านการสนับสนุนการผลิตผลงานวิจัย ผลงานงานวิชาการและนวัตกรรมด้านสุขภาพ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาพยาบาลและระบบสุขภาพ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่รับผิดชอบคือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ องค์ความรู้ และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาพยาบาล และระบบสุขภาพ ผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยและกลุ่มงานพบว่า มีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ปริญญาโท ที่มีความหลากหลายสาขา ทำให้เกิดการพัฒนาด้านการเรียนการสอน มีนักวิจัยที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัย แต่มีจุดอ่อนคือการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ยังมีน้อยและไม่สอดคล้องกับการจัดการศึกษา บริบทของผู้เรียน และสถานการณ์ทางสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป และผลงานการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมทางการพยาบาลยังไม่โดดเด่นในระดับประเทศ และภารกิจการจัดการศึกษามีมากทำให้กระทบต่อการสร้างสรรค์งานวิชาการ โดยส่วนใหญ่ยังเป็นการวิจัยพื้นฐาน

การที่จะเป็นเลิศทางศาสตร์การพยาบาลและวิชาการสุขภาพ เป็นคลังความรู้ทางสุขภาพและแหล่งอ้างอิงทางวิชาการสุขภาพของชุมชน เขตบริการ ประเทศและอาเซียนได้นั้น จำเป็นต้องใช้ความรู้ในเรื่องการจัดทำนวัตกรรมทางสุขภาพ และเพื่อให้ได้องค์ความรู้ไปใช้ในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และแก้ไขปัญหาสุขภาพ รวมทั้งใช้ในการให้บริการพยาบาล และการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลร่วมด้วย

ดังนั้น กลุ่มวิจัยและพัฒนา จึงได้จัดการความรู้เรื่อง การจัดทำนวัตกรรมทางสุขภาพ ซึ่งที่ผ่านมา พบว่า มีนวัตกรรมที่ผลิตทั้งโดยคณาจารย์ของวิทยาลัยฯ และผลิตโดยนักศึกษาพยาบาล จำนวนหลายชิ้น มีคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการผลิตและให้

คำปรึกษาแก่นักศึกษาพยาบาลในการผลิตนวัตกรรมมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีคณาจารย์ของวิทยาลัยอีกหลายคนที่ยังไม่มีการผลิตนวัตกรรมทางสุขภาพ กลุ่มที่ผลิตผลงานมักเป็นคณาจารย์กลุ่มเดิม ดังนั้น เพื่อต่อยอดให้มีการพัฒนาด้านการวิจัยนวัตกรรมและเพื่อขยายองค์ความรู้เรื่องนี้ไปสู่บุคลากรอื่นๆ ของวิทยาลัย กลุ่มวิจัยและพัฒนา จึงได้จัดการความรู้เรื่อง การจัดทำนวัตกรรมทางสุขภาพนี้ขึ้น โดยมีการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการผลิตนวัตกรรมทางสุขภาพ ได้แก่ อาจารย์วรรณ ศรีวิสัย อาจารย์วิรดา อรรถเมธากุล อาจารย์ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง ดร.เยาวลักษณ์ มีบุญมาก ดร.นนุช วงศ์สว่าง ดร.วิมลพรรณ นิธิพงษ์ อ.ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้ ข้อค้นพบที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับการค้นคว้าจากเอกสารตำราต่างๆ เพิ่มเติม ได้นำไปใช้ในการจัดทำนวัตกรรมทั้งของตนเอง และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาพยาบาล ส่งผลให้ผลงานที่จัดทำขึ้นหลายชิ้น ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ หลังจากได้มีการทดลองนำองค์ความรู้เหล่านั้นไปใช้ระยะหนึ่ง ได้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาปรับปรุงข้อค้นพบในการจัดทำนวัตกรรมทางสุขภาพ และเรียบเรียงขึ้นใหม่เพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย และเผยแพร่สู่สาธารณะเพื่อให้มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวางต่อไป

คำจำกัดความ

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การคิดสิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีใครเคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงมาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลา และแรงงานได้ด้วย

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

การจัดทำนวัตกรรมมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. แก้ปัญหา
๒. สร้างคุณค่า
๓. สร้างประโยชน์
๔. เชิงพาณิชย์
๕. พัฒนาการบริการ/การทำงานให้ดีขึ้น

ประเภทของนวัตกรรม

การแบ่งประเภทของนวัตกรรมมีการแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ ที่ ใช้ กับ คนหรือผู้บริโภค เช่น สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ
2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการประยุกต์ใช้ แนวคิด วิธีการ หรือกระบวนการใหม่ๆ ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง กระบวนการผลิต กระบวนการทำงาน ระบบการทำงานที่แตกต่างจาก เดิม แต่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพิ่มมากกว่าเดิม

ที่มาของนวัตกรรม

๑. สภาพปัญหาของการให้บริการ/การปฏิบัติงาน/การเรียนการสอน
นักศึกษา
๒. ความต้องการของผู้สอน/ผู้ผลิตนวัตกรรมที่ต้องการทำงานให้ได้ตาม
ตัวชี้วัดของสถาบัน/องค์กร/หน่วยรับรองคุณภาพการจัดการศึกษา และ
ต้องการให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น
๓. ความต้องการผลิตสื่อ/เทคโนโลยีที่ไม่แพง ง่ายต่อการนำไปใช้ให้เพียงพอ
ต่อความต้องการของนักศึกษา/ของผู้ใช้/ผู้รับบริการ
๔. ต้องการพัฒนาคุณภาพการให้บริการให้ดีขึ้นหรือต้องการสร้างคุณค่าใน
การแก้ไขปัญหาสุขภาพให้ดียิ่งขึ้น
๕. จากลักษณะวิชาและวัตถุประสงค์รายวิชา
๖. นโยบายของผู้บริหารองค์กร วิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร
๗. ต้องการนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่พบ
๖. วัสดุ อุปกรณ์ ของเดิมที่มีอยู่ไม่เพียงพอ และราคาแพง
๗. ต้องการต่อยอดพัฒนางานเดิมให้ดียิ่งขึ้น
๘. ต้องการงานที่ตอบตัวชี้วัดได้คุ้มค่า
๙. มาจากความสนใจ/ความเชี่ยวชาญของตนเอง และแรงบันดาลใจ

ปัญหาการผลิตนวัตกรรม

๑. การไม่สามารถดำเนินการจัดทรัพยากรสินทางปัญหาได้ภายในระยะเวลาที่
เหมาะสมเนื่องจากมีปัญหาในการระบุ/เขียนเอกสารที่แสดงความเป็น
เจ้าของผลงานที่สร้างขึ้น
๒. การใช้งบประมาณส่วนตัวในการดำเนินการด้านทรัพยากรสินทางปัญหา
๓. ผลลัพธ์ที่ได้ ไม่สามารถนำไปขายหรือทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทาง
เศรษฐกิจได้ ขาดการต่อยอด และรูปลักษณะไม่สวยงาม
๔. กระบวนการผลิตนวัตกรรม ขาดวัสดุหรืออุปกรณ์บางชนิดที่หาค่อนข้าง
ยาก บางชนิดมีราคาแพง และในขั้นตอนการผลิตขาดช่วงที่มีความ
เชี่ยวชาญสนับสนุนนักวิจัย ทำให้การผลิตผลงานออกมาล่าช้า

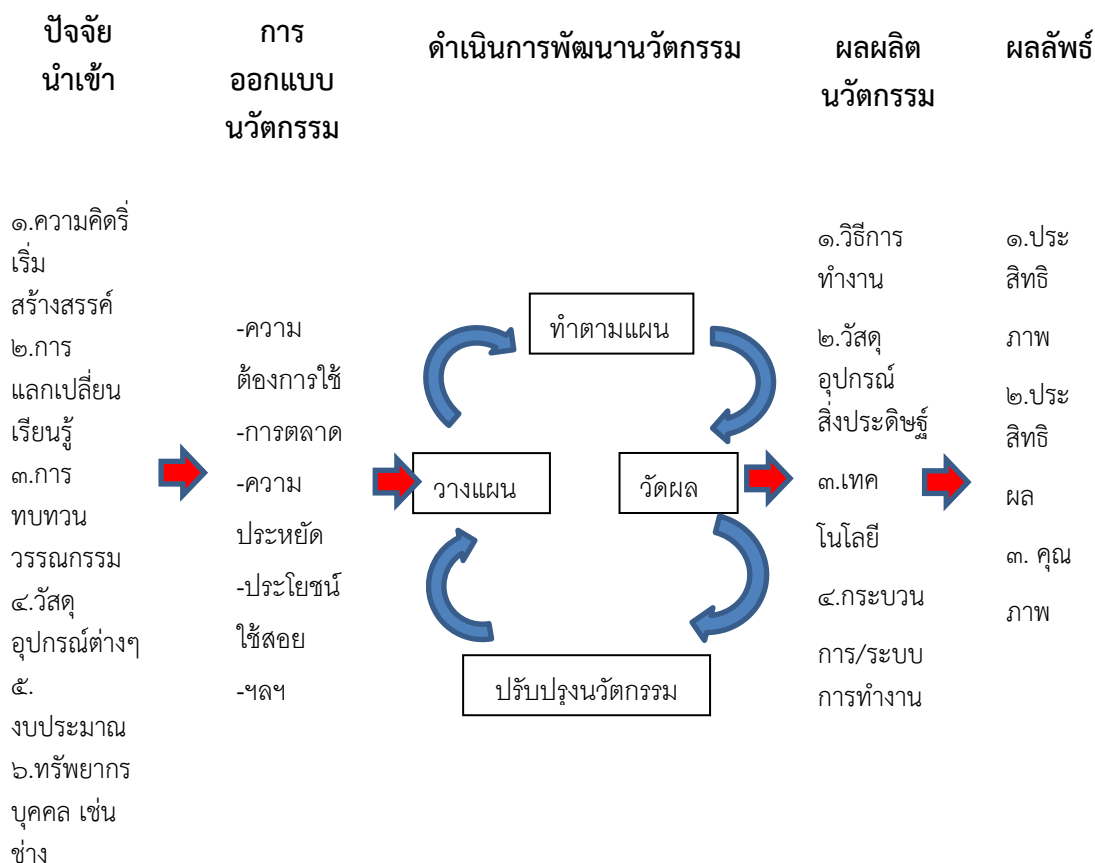

ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม

๑. ประเมินความต้องการนวัตกรรม โดยสำรวจสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน/ การให้บริการ เพื่อค้นหาช่องว่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสิ่งที่คาดหวัง กับสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน
๒. กำหนดประเด็น/หัวข้อ/โจทย์ที่ต้องการพัฒนานวัตกรรมให้มีความ เฉพาะเจาะจง
๓. ค้นหาองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนกับผู้รู้ ทบทวนวรรณกรรม/งานวิจัย/ นวัตกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้เข้าใจหรือนำมาใช้ในการออกแบบการ ผลิตหรือพัฒนานวัตกรรม ทั้งนี้วรรณกรรม/งานวิจัยต่างๆ ที่นำมาศึกษา นั้นจะต้องมีคุณภาพและมีความน่าเชื่อถือ
๔. สังเคราะห์ข้อมูลองค์ความรู้ที่รวบรวมได้จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อ นำมาวางแผนออกแบบนวัตกรรม
๕. ปรึกษาหาผู้รู้/ผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. ดำเนินการคิดออกแบบนวัตกรรม
๗. ยกร่าง/เขียนโครงร่างนวัตกรรม
๘. สร้างนวัตกรรม/จัดทำนวัตกรรม
๙. นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย ศึกษาผลการนำไปใช้
๑๐. อาจหาประสิทธิภาพ E๑/E๒
๑๑. กำหนดวิธีการวัดประสิทธิภาพของนวัตกรรมทั้งด้าน กระบวนการ รูปแบบ และผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม
๑๒. กำหนดรายละเอียดวิธีการใช้นวัตกรรม
๑๓. บันทึกผลการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้และอภิปรายผลลัพธ์ในการใช้ นวัตกรรม
๑๔. ทดสอบผลและประเมินผลการใช้ เช่น Pair t-test
 - ประเมินผล แบบวัดพึงพอใจ /ความคิดเห็น
 - การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม เมื่อนำไปใช้จะได้ผลตามต้องการหรือไม่ ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

วงจรกระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การเขียนรายงาน

การเขียนรายงานมีองค์ประกอบดังนี้

๑. ส่วนนำ ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ
๒. ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย บทนำ เอกสาร/งานวิจัย การเขียนเนื้อหาส่วนนี้จะต้องแสดงให้เห็นที่มาของนวัตกรรมที่จะจัดทำขึ้นนั้น ว่าได้มาจากการศึกษาค้นคว้าหรือต่อยอดจากผลงานของใครบ้าง อย่างไรบ้าง หรือในการจัดทำนวัตกรรมขึ้นมาใหม่ เกิดจากแนวคิด ทฤษฎีอะไรบ้างที่เป็นฐานคิดหรือกรอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์นวัตกรรม
๓. วิธีดำเนินงาน ในส่วนของวิธีดำเนินงานมีความสำคัญมากจะต้องเขียนให้ผู้อ่านเห็นว่าการผลิตนวัตกรรมนั้น มีการเตรียมการอย่างไรบ้าง มีวิธีการจัดทำนวัตกรรมอย่างไร เช่น ถ้าเป็นสิ่งประดิษฐ์ จะต้องอธิบายให้เห็นว่ามีการประดิษฐ์แต่ละขั้นตอนอย่างไร และควรมีภาพประกอบเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น มีการนำไปทดลองใช้หรือไม่ มีการหาคุณภาพ ประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร ได้ผลอย่างไร และนำมาปรับปรุงใหม่หรือไม่ อย่างไร ตลอดกระบวนการผลิตนี้ มีผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาหรือไม่อย่างไร เป็นต้น
๔. ผลการวิเคราะห์ การเขียนส่วนนี้จะต้องสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อนำนวัตกรรมไปใช้แล้ว เกิดประโยชน์ เกิดคุณค่าอย่างไรบ้าง
๕. สรุป/อภิปรายผล/เสนอแนะ เขียนอธิบายให้เห็นว่านวัตกรรมที่จัดทำขึ้นนั้น ทำไมจึงให้ผลลัพธ์ดังกล่าว เป็นเพราะอะไร อย่างไร และหากมีการนำไปใช้หรือการต่อยอด ผลิตภัณฑ์นวัตกรรมนี้ขึ้นมาใหม่ ควรมีข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำอย่างไรบ้าง เพื่อให้ผลงานนวัตกรรมมีคุณค่ายิ่งขึ้นต่อไป
๖. ส่วนอ้างอิง บรรณานุกรม
๗. หลักฐาน/ภาพประกอบ
๘. ประวัติผู้จัดทำ

ปัจจัยความสำเร็จในการผลิตนวัตกรรม

๑. การสนับสนุนจากผู้บริหาร เช่น การให้กำลังใจ การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนเวลาเพื่อใช้ในการผลิตนวัตกรรม
๒. การประสบความสำเร็จในการผลิตผลงานชิ้นแรก ทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการผลิตผลงานชิ้นต่อไป
๓. การผลิตนวัตกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของตนเองมาใช้ร่วมกับการผสมผสานบูรณาการกับงานประจำและความต้องการของสังคม

กล่าวโดยสรุป ในจัดทำนวัตกรรมนั้นจะมีคุณค่าและเกิดประโยชน์อย่าง

กว้างขวาง จะต้องผลิตขึ้นมาจากความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งอาจให้ผู้ใช้นวัตกรรมได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการออกแบบนวัตกรรมร่วมด้วย เพื่อจะได้พัฒนาและปรับปรุงให้ตรงกับความต้องการใช้งาน เพื่อผลิตนวัตกรรมแต่ละชิ้น จะต้องหาว่ามีกลไกการตลาดอะไรที่จะรองรับผลผลิต และจะออกแบบผลิตภัณฑ์อย่างไร ที่จะช่วยลดต้นทุน และนำไปสู่เชิงพาณิชย์ได้ด้วย

บรรณานุกรม

กองทุนพัฒนานวัตกรรม เพาะปลูกความคิด ให้ดอกผลทางเศรษฐกิจ, วารสาร MBA ปีที่ ๔

เล่มที่ ๓๘, กรุงเทพฯ, น.๗๙.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาลัยพยาบาลบรม

ราชชนนี ราชบุรี (พ.ศ. ๒๕๕๙- ๒๕๖๓)

วิณา จีระแพทย์. <http://www.bangkokhospital.com/images/downloads/> .

. innovation_nurse.pdf เข้าถึงเมื่อ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช). นวัตกรรมกุญแจสู่

ความสำเร็จของประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑: กรุงเทพฯมปท, ๒๕๕๔.

อัจรา จันทรฉาย. นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็น

ผู้ประกอบการ,(ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๓) วารสารบริหารธุรกิจ, ๓๓(๑๒๘):

๒๕๕๓